

ПРОБЛЕМИ ВИТРАТ І ДОХОДІВ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ

Одна із найскладніших проблем для підприємницьких структур полягає в управлінні витратами і доходами. Саме від рівня й динаміки витрат залежать фінансові результати діяльності окремих підприємств та їх структурних підрозділів.

Важливою умовою успішної діяльності підприємств є досягнення оптимального рівня витрат на виробництво, завдяки чому зростає конкурентоспроможність продукції та стає реальним досягнення довгострокового економічного зростання підприємств.

У зв'язку з тим, що П(С)БО 16 «Витрати» має досить загальний (концептуальний) характер і не враховує особливості кожної галузі виробництва, міністерствам та відомствам надано право розробляти методичні рекомендації з питань організації обліку витрат та калькулювання собівартості продукції у відповідних галузях [1, с. 34]. Одночасно з дослідженням проблеми класифікації і групування витрат в управлінському обліку, доцільно також розглянути не менш важливий об'єкт – доходи.

Класифікація доходів для потреб бухгалтерського обліку наведена у П(С)БО 15 “Дохід”, дія якого поширюється, фактично, лише на доходи від звичайної діяльності. Відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку управлінський облік не регламентується і не регулюються державними органами. Він організовується керівництвом підприємства на основі загальних принципів, виходячи з внутрішніх потреб керівництва.

На сьогоднішній день під час загострення кризових явищ в Україні правила обліку витрат і доходів регламентують лише порядок ведення бухгалтерського обліку витрат і доходів в цілому по підприємству, а не по окремих видах діяльності, видах продукції. Для того, щоб забезпечити систему управління релевантною інформацією про доходи і витрати, як фактичні, так і планові, потрібна система класифікації витрат і доходів.

У той же час, жодна досі розроблена система класифікації витрат не була диференційована у відповідності до рівня прийняття управлінських рішень. Управлінський облік генерує необхідну інформацію про витрати підприємства не тільки для потреб стратегічного, але й для потреб поточного (тактичного) та оперативного управління.

Проблема класифікації витрат, особливо на загальнодержавному рівні, у законодавчих і нормативних актах, в Україні існувала завжди. Вона значно посилилась у 1997 році у зв'язку з введенням таких понять як “валові доходи” і “валові витрати” – головних категорій податкового обліку.

На вказану проблему звертали й звертають увагу провідні фахівці та науковці. Так, проф. В.Є. Ластовецький у 1999 р. писав: “Ми в Україні ніяк не можемо визначити склад витрат. Замість науково обґрунтованого їх складу, а відповідно – і їх класифікації, у нас за інерцією від минулого визначають склад витрат довільно, за кон’юнктурними міркуваннями” [2, с. 79].

Доходи, так само як і витрати, можуть бути релевантними і не релевантними, планованими і не планованими, дійсними і можливими. Дійсні (реальні) доходи можуть являти собою, зокрема, виручку, отриману від реалізації продукції. Можливі доходи – це вигода, яку отримує підприємство від прийняття альтернативного рішення. Наприклад, якщо підприємство в період високої інфляції продає свою продукцію не вітчизняному партнеру за гривні, а зарубіжному покупцю за тверду конвертовану валюту, воно отримує вигоду – можливість отримати дохід, обумовлений різницею в курсах валют.

Таким чином, класифікація доходів, так само як і витрат, має велике значення для управлінського обліку. Правильно класифіковані витрати і доходи дозволяють правильно визначити склад і структуру, зрозуміти їх економічний зміст, визначити склад і структуру, оцінити тенденцію зміни у часі та прийняти правильне управлінське рішення.

Література:

1. Атамас П.Й. Управлінський облік: 2-ге видання Навч. посібник-К.:Центер учбової
2. літератури, 2009.-440с.
3. Ластовецький В. Класифікація витрат виробництва//Економіка України.– 1999.- № 3.С.78-81.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку : нормативні акти та роз’яснення/ Під заг.ред.
5. М.С.Головатюка.-К.: Вид.ПАЛИВОДА А.В. 2009.-408с.- (Фінансове законодавство України).

*Юлія Мізік, асистент
Харківська національна академія міського господарства
м. Харків, Україна*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ В УМОВАХ КРИЗИ

В умовах трансформації і нестабільності економіки ускладнюються умови розвитку підприємств, що призводить до загострення кризових ситуацій і вимагає підвищення якості та обґрунтованості управлінських рішень. Антикризове управління підприємством передбачає реалізацію